

Gasthuis Vredenhof

Agnes Alida Huber liet samen met haar zuster *Judith Anna van Alphen-Huber* en haar zwager *Ds Hiëronymus van Alphen* (oom van de dichter) in 1745 het Gasthuis Vredenhof bouwen aan de Dubele Streek te Dronrijp. Zij behoorden tot de piëtistische beweging en hadden bewondering voor het zendingswerk van *Ludwig Nicolaus graf von Zinzendorf*, leider van de Hernhutters. Diens opvattingen over praktisch christendom hebben het drietal geïnspireerd.

Willem Poerink

Het gasthuis bestond uit zes woningen met elk een kamer, een bedstee en een keukentje, waarin een turfkoor was ondergebracht. De turf werd op zolder opgeslagen. Aan het eind van het woningblok stond een gemeenschappelijk toilet en een washuisje. Een pomp op het bleekveld voor de woningen was de enige watervoorziening. Een apart gebouwtje had de bestemming voogdenkamer.

Volgens het reglement werden als bewoonsters uitsluitend toegelaten alleenstaande vrouwen, ongetrouwd of weduwe, "die door geloof en liefde sig bewijzen waeragtige leeden van den Heere Jesus

Ludwig graf von Zinzendorf

Christus [te zijn], immers die eene ongeweynsde hertelijke lust betoonen om dier genade te moogen deelagtig worden, voorts bekend als sagtmoedigen en vreedsaemen van gemoed, deese onderstand noodige hebbende".

De bewoners genoten vrije kost en huisvesting. Boven iedere bedstee was een bijbelspreuk geschilderd en in iedere woning lag een bijbel in kalfsleer. De bouw van het gasthuis was

Vredenhof Gasthuis aan de Dubele Streek.

betaald door de stichters. In de exploitatie werd voorzien door giften van verschillende leden van de familie Huber. De belangrijkste weldoener was wel Agnes Alida Huber zelf. Bij leven doteerde zij jaarlijks al een fors bedrag. Na haar overlijden in 1774 ontving het gasthuis uit haar nalatenschap vier boerderijen, diverse woningen, los land en obligaties. De toekomst van het gasthuis was voor zeer lange tijd verzekerd.

In 1845, precies een eeuw na de oprichting, werd Gasthuis

Vredenhof uitgebreid met nog eens zes eenkamerwoningen, die ruggelings tegen de bestaande bouw werden aangebouwd.

Weer later, in de jaren 1872-1876, werd aan It Heech in Dronrijp het Nieuwe Gasthuis gebouwd onder leiding van architect-aannemer *C.S. Reisma* en aannemer *R. Feikema* uit Leeuwarden. Dit gasthuis bestond uit achttien eenkamerwoningen en een portierswoning. In comfort verschilden deze woningen niet van de eerste woningen uit 1745. De

Enkele straatbeelden van Dronrijp uit de eerste helft van de 20ste eeuw.

bouw was mogelijk geworden door de lucratieve verkoop van vruchtbare terp-aarde van de schuin achter het bouwperceel gelegen terp.

Het uiterlijk van de gasthuizen aan de Dubbele Streek en It Heech heeft sinds de bouw nauwelijks veranderingen ondergaan. Beide gasthuizen zijn thans rijksmonument. De twaalf een-kamerwoningen van gasthuis aan de Dubbele Streek zijn door herindeling teruggebracht tot zes woningen. Ongeveer op de plaats waar tot 1914 de voogdenkamer stond, bevindt zich sinds 2002 een bergingengebouw voor de bewoners. De oorspronkelijk achttien woningen van het Nieuwe Gasthuis aan It Heech zijn getransformeerd tot elf woningen. Deze woningen hebben in 1997 een eigen tuin en berging gekregen. De portierswoning is nog in functie.

Het Nieuwe Gasthuis aan It Heech voldoet niet

meer aan de wensen van hedendaagse wooncomfort. De bewoners klagen over optrekend vocht, gehorigheid, slecht sanitair, te povere keukens en

It Heech, de ingang van het dorp, begin vorige eeuw, met links het nieuwe Gasthuis Vredenhof en op de achtergrond de R.K.-kerk.

ontoereikend verwarmingssysteem. De stichting heeft overwogen het complex geheel te renoveren. Financieel bleek het niet mogelijk de renovatie uit te voeren onder gelijktijdig handhaven van een laag huurprijzniveau.

Na lang wikken en wegen is besloten dit gasthuiscomplex af te stoten. De eigendoms-overdracht heeft begin augustus 2004 plaatsgevonden. Kostenloos wonen is er niet meer

bij. De bewoners zijn nog steeds alleenwonende vrouwen, van wie de meesten starters op de woningmarkt zijn. De voogden (bestuurders) van de stichting worden vanouds aangezocht uit de nakomelingen van *Mr Hermanus Huber* en *Elisabeth de Hertoghe*, de ouders van beide stichteressen.

Uit: 'Schatzenburg en Vredenhof te Dronrijp', door Mr. F.G.A. Huber in De Vrije Fries, jaargang LXVIII (1988).

Huberiana 2005,1

Huberiana 2005,1